

Navn:

Fødselsdato:

Tårnby Gymnasium

Skole:

Større skriftlig opgave, Større skr.

Fag:

opg

(6770--Gym bekend,)

Dato for prøveaflægning:

26-03-2021

Krop og ydre

Resume:

I denne opgave vil der blive redegjort for, identitetsdannelsen i det senmoderne samfund, med inddragelse af valgte sociologiske teorier. Med udgangspunkt i en analyse af romanen "Plastic" vil der efterfølgende blive beskrevet, hvilke ændringer der er sket siden 1990'erne, til den dag i dag, med fokus på, hvordan mennesker dyrker deres krop og ydre. De eksakte tal viser at f.eks. brystforstørrelse er steget voldsomt siden 2005, her fik 205 foretaget en brystforstørrende operation, og dette tal var i 2018 vokset til 2686 operationer. De sociale medier har haft en kæmpe stor rolle i denne vækst, da det specielt er her unge og ikke mindst yngre kvinder, skaber deres ydre identitet og anerkendelse ved at spejle sig i disse medier.

Problemformulering:

Hvilke årsager er der til unge kvinders fokus på krop og ydre?

Problemstillinger:

- Redegør for identitetsdannelse i det senmoderne samfund med inddragelse af selvvalgt sociologisk teori.
- Lav en analyse og fortolkning af Mette Thomsens roman Plastic (1995) med særligt fokus på fortælleren samt hovedpersonens forhold til krop og ydre. Perspektivér til udvalgte scener fra dokumentarserien Prinsesser fra blokken (DR 3, 2016) med særligt fokus på, hvordan pigernes forhold til krop og ydre fremstilles. Inddrag en genrekarakteristik og en filmisk næranalyse af et eller flere citater efter eget valg.
- Diskutér med udgangspunkt i din analyse og fortolkning hvilke ændringer, der er sket med identitetsdannelsen i dag sammenlignet med 1990'erne, samt årsager til unge kvinders fokus på krop og ydre, idet du inddrager sociologisk teori og empirisk materiale.

Indholdsfortegnelse

Resume:	2
Problemformulering:	2
<i>Problemstillinger:</i>	2
Indledning:	4
Identitetsdannelsen i det senmoderne samfund	5
<i>Axel Honneth's teori på det senmoderne samfund</i>	6
<i>Anthony Giddens teori på det senmoderne samfund</i>	7
Den ideelle krop, med udgangspunkt i romanen " Plastic"	10
<i>Monas Personkarakteristik</i>	11
<i>Forholdet mellem Mona og Vera</i>	12
<i>Perspektivering "Prinsesserne fra blokken"</i>	13
Hvilke ændringer der er sket fra 1990'erne det til senmoderne samfund	16
<i>Hvad kan være årsagen til, at kvinder har fokus på deres krop og ydre?</i>	18
Konklusion:	19
Litteraturliste:	20

Indledning:

Det senmoderne samfund har skabt store ændringer i forhold til kropsidealet siden starten af 1990'erne, hvor individet ikke blev påvirket af de sociale medier tilnærmelsesvis samme grad, som er tilfældet i dag. Nu bruger mange unge de sociale medier til at få anerkendelse i form af den perfekte krop og det perfekt ydre.

Ens identitet dannes ud fra, hvilke ubevidste og bevidste valg man træffer, dette valg foregår gennem socialisering. Socialisering er en afgørende faktor i forhold til de forskellige normer og værdier, man skaber sig som menneske. I følge sociologer såsom Anthony Giddens og Axel Honneth, bliver der lagt vægt på, hvordan mennesket skaber sin egen identitet. For mange unge mennesker i dag, handler udseendet udelukkende om at se naturlig ud på den perfekte måde.

Identitetsdannelsen i det senmoderne samfund

Den dag man bliver født, får man et kendskab til verden og samfundet.

Vi har nogle genetiske forudsætninger i forhold til arvemasse fra naturens side. Naturens side fastlægger om man f.eks. har brun øjne, små øre eller lyst hår. Når man bliver født, ved man ikke, hvad man bliver udsat for i fremtiden, og hvilke konsekvenser man møder gennem livet. Alle de påvirkninger vi bliver udsat for i dagligdagen, er med til at danne vores identitet. Identitet er bevidstheden om, hvem vi er som mennesker, og hvordan vi er anderledes i forhold til andre mennesker. Hele den proces kaldes socialisering¹.

Socialisering handler om, hvordan vi fra barn af lære de forskellige normer og værdier for at blive gode samfundsborgere². Vi mennesker skal erfare og indlære, hvordan man skal agere sig i de sociale sammenhænge, og hvilke forventninger de sociale omgivelser har til en³. Der findes flere forskellige former for socialisering. De forskellige former for socialisering er den primære, sekundær, dobbelt og tertiære socialisering.

Den primær socialisering bruges ofte i nære omgivelser, såsom familien og andre tætte forhold. Det er her, at barnet får at vide, hvad der er acceptabelt, og hvad der ikke er. Ud fra familiemedlemmers påvirkning bliver barnets personlighed formet. Barnets socialisering er altså ikke kun forældrenes bevidste opdragelse. Meget af det barn opfatter og lærer, sker gennem voksnes ansigtsudtryk, kropssprog, lyde osv. herigennem lærer barnet, hvordan man skal begå sig, hvordan man skal tale, hvad der er godt og hvad der mindre godt. Individet går fra at være et biologisk til et socialt væsen⁴.

¹ Victor Bjørnstrup, Tobias Matthiesen og Oliver Boserup Skov, Netværkssamfundet 2. udgave, 2015, Columbus, (Side 38-39).

² Systime.dk, Typer af socialisering, Link: <https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=828>

³ Systime.dk, Hvad er socialisering, Link: <https://iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=140>

⁴ Systime.dk, Primær socialisering, Link: <https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=829>

Den socialisering som foregår udenfor for hjemmet - den sekundær socialisering. Her foregår socialisering i børnehaver, vuggestuer, skoler osv. Det er her barnet lærer om de normer og værdier som skal gøre dem i stand til at være en del af samfundet. Børn tilbringer ofte en stor del af deres hverdagsliv i institutioner, hvor de lærer om samfundets forventninger m.v.⁵

En blanding af de to andre socialiseringsformer kaldes dobbeltsocialisering.

Her har familien og daginstitutionerne lige så stor indflydelse på, hvordan barnet udvikler sig. Dobbeltsocialiseringen betyder, at børn tidligere end før skal forholde sig til mange forskellige forventninger om, hvordan de skal begå sig. Der er forskel på, hvad forældre, pædagoger og de andre børn i daginstitutionen forventer af det enkelte barn⁶.

Den sidste form socialisering er den tertiære. Her bliver man ubevidst påvirket gennem de sociale medier, reklamer m.v., da man ofte ikke er "klædt på" til at gennemskue den påvirkning disse medier kan skabe hos den enkelte⁷.

Axel Honneth's teori på det senmoderne samfund

Ifølge sociologen Axel Honneth kan det enkelte individ ikke udvikle en personlig identitet uden anerkendelse. Hvis man ikke bliver anerkendt, kan man ikke beslutte sig selv for, hvilke værdier der skal være vigtigst for en selv, eller hvordan man skal være som person. Honneth forholder sig til 3 anerkendelsessfærer:

- Den emotionelle anerkendelse
- Den retslige anerkendelse
- Den sociale solidaritet

Den emotionelle anerkendelse er for angeret i familien og den nære omgangskreds - altså de nære følelser. Denne giver indviet den grundlæggende selvtillid, som er fundamental for individets identitet. anerkendelse i denne sammenhæng giver individet sociale kompetencer til at omgås mennesker, som er i nære relationer, men også evnen til at udtrykke sig og se sig selv som en, der bidrager til samfundet.

⁵ Systime.dk, Sekundær socialisering, Link: <https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=830>

⁶ Systime.dk, Hvad er socialisering, Link: <https://iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=140>

⁷ Victor Bjørnstrup, Tobias Matthiesen og Oliver Boserup Skov, Netværkssamfundet 2. udgave, 2015, Columbus, (Side40).

ifølge Honneth er Kærlighed et centralt begreb i identitetsdannelsen i det senmoderne samfund. Kærligheden er en forudsætning for at kunne træde ind i et forhold til et andet menneske. Kærlighedsforholdet mellem f.eks. et familiemedlem gør situationen muligt for, at individet kan etablere en fortrolighed med sine værdier for at få dem anerkendt.

Den retslige anerkendelse kommer fra staten som anerkender individet som medborger i samfundet, hvor den enkelte borger har ytringsfrihed og personlig frihed. Ved anerkendelse i den (retslige sfære) vil individet opnå selvagtelse, og dermed vil individet opfatte sig selv som en, der er i stand til at indgå i drøftelser så som det politiske liv. Anerkendelse i denne form sikre, at individet grundlæggende kan realisere sig i samfundet.

Den sociale solidaritet er den tredje form for anerkendelse. Den sker når individet for relationer til fællesskabet. Denne form dækker både det arbejdsmæssige og de kulturelle fællesskaber. Gennem fællesskabets relationer kan individet genkende sig selv, og dermed anerkendes for at være et særlig unikt væsen.

Hvis individet bidrager på en positiv måde, vil det blive anerkendt for sine kvaliteter og kompetencer som menneske og dermed fælles normer og værdier, som skaber en grundlæggende selvværdsættelse hos individet. Ifølge Honneth vil de 3 anerkendelsessfærer altid eksisterer i det senmoderne samfund. Individet skal igennem alle 3 sfærer for at opnå anerkendelse, selvtillid, selvagtelse og selvværdsættelse og igennem udvikle sig, så man indgår i ideen om "det gode liv"⁸.

[Anthony Giddens teori på det senmoderne samfund](#)

Anthony Giddens har analyseret overgangen fra den traditionelle til det senmoderne samfund. Ifølge ham er der tydelige kendetegn for det senmoderne samfund, som er aftraditionalisering og individualisering. Ifølge Giddens viser aftraditionalisering sig ved, at mennesker ikke længere er bundet til et bestemt sted eller til at fortsætte i sine forældres fodspor. Det sker ved, at vi mennesker har tendens til at starte en diskussion og hele tiden have en opfattelse, at tingene kunne være anderledes - alt er til diskussion. I det

⁸ Victor Bjørnstrup, Tobias Matthiesen og Oliver Boserup Skov, Netværkssamfundet, (Side 69-71).

traditionelle samfund var der fælles traditioner, normer, værdier og autoriteter. Det enkelte individ blev styret af handlingsmuligheder og forståelse af verden. Mennesker havde opfattelse af, hvordan livet og verden hang sammen.

Individualisering handler om, at mennesket er kommet i centrum og er blevet frigjort fra et sted, såsom religion, køn og sociale grupper, som en person tidligere tilhørte.

Giddens mener, at de faste normer og værdier man oplevede gennem socialisering, er forsvundet i det senmoderne samfund, hvor man i stedet tilrettelægger sit eget liv. Individet skal selv vælge sin uddannelse, arbejde, seksualitet, livsstil m.v.

Ifølge Giddens er der 3 centrale forhold, som gør sig gældende ud over aftraditionalisering og individualisering:

- Adskillelse af tid og rum
- Udlejning af de sociale relationer
- Øget refleksivitet⁹

Adskillelse af tid og rum betyder, at vores kommunikation med andre mennesker ikke længere er begrænset af, hvor vi er. Man kan kommunikere med alle fra hele verden via internettet. Det er også nemmere at komme rundt i verden, da transportmidlerne har udviklet sig enormt¹⁰.

Ved udlejning af de sociale relationer, mener Giddens, at sociale relationer ofte "løftes ud" af de lokale sammenhænge og organiseres i nye sammenhænge.

Det vil sige at, forældre opdrager deres børn derhjemme, og når de så afleverer deres børn i institutionerne, skal de have tillid til, at de uddannede pædagoger, er i stand til at danne og udvikle børn. Generelt, skal vi have tillid til alle eksperter såsom læger, sygeplejersker, lærer med videre, da de har en vigtig position i vores samfund¹¹.

⁹ Systime.dk, Anthony Giddens – Refleksivitet i det senmoderne samfund, Link: <https://iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/index.php?id=144>

¹⁰ Systime.dk, Adskillelse af tid og rum, Link: <https://iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=203>

¹¹ Systime.dk, Udlejning af de sociale relationer, Link: <https://iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=204>

Det tredje kendetegn er øget refleksivitet, og her mener Giddens, at det er overladt til det enkelte menneske selv at træffe sine valg mellem flere forskellige muligheder og derigennem udvikle sin egen identitet. Refleksivitet betyder ifølge Giddens at genspejle sig. Denne genspejling sker ved at mennesker hele tiden sammenligner og overvejer, hvem de er, hvorfor de tænker og handler, som de gør. Individet kan ikke være sikker på noget, i stedet bruger individet sin tillid til informationer og viden fra eksperter ved hjælp til at træffe valg og gode beslutninger. Giddens mener, at man som menneske er tvunget til at bedrive konstant identitetsarbejde gennem livet. Det kan både skabe tvivl og usikkerhed, for hvis vi skal opbygge vores identitet hele tiden, så kan vores valg blive afgørende. Giddens mener desuden, at det senmoderne menneske har brug for ontologisk sikkerhed, hvilket betyder at vi ved hvem vi er, og at vi opfatter og kan fortælle vores identitet som en meningsfuld sammenhængende livsbiografi.

Vi trues også af eksistentiel angst for at ende i en tilstand, hvor vores identitet går i opløsning og ikke giver mening. De bevidste og ubevidste valg som alle mennesker foretager skaber tilsammen identitetsdannelse om, hvem jeg er. Det vil sige, at individualisering ikke behøver at være som en frisættelse, men også som en udfordring der kan være svær at håndtere og bruge kræfter på¹².

¹² Systime.dk, Den øget refleksivitet, Link: <https://iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=205>

Den ideelle krop, med udgangspunkt i romanen ” Plastic”

“Plastic” er en roman, som er skrevet af Mette Thomsen og udgivet i 1995. Romanen er en opdigtet handling, hvor der forekommer konflikter og vendepunkter, og derfor er det en fiktion. Den er skrevet som en alvidende 3. persons fortæller, som benytter sig af en kombineret synsvinkel, hvor læseren har adgang til handlingens ydre og indre synsvinkler. Som læser får vi indblik i Monas indre tanker og følelser, og hendes fordrejet syn på, hvordan den ideelle krop ser ud. Dog er det en bevidst alvidende, der primært er bundet til Mona, vi får små glimt af Monas tanker, men det er ikke hver eneste situation, hvor Monas indre bliver explicit. “ *Magnus Nemo, han har også taget navneforandring. Før hed han Magnus Pedersen, men det ved Mona Popcorn ikke.* (S. 90. l. 27-29¹³)” Her ses et eksempel, hvor fortælleren viser sin alvidenhed, idet fortælleren ved mere end Mona og de andre i fortællingen.

Fortælleren benytter sig af en kombineret synsvinkel, hvor begivenhederne kommer i en kronologisk rækkefølge, med enkelte flashbacks. Handlingen start in media res, da man bliver kastet midt ind i romanens handlingsforløb og strækker sig over 16 år.

Idet fortælleren er alvidende, og dermed ser Mona udefra, ses der en kontrast i forhold til Monas egen selvopfattelse, og hvordan omverdenen opfatter Mona. Det kan til tider virke paradoksalt, idet Mona promoverer sig selv, og gør alt for at leve op til hendes kvindeideal - Barbie Dukken - men samtidig får man en fornemmelse af Monas virkelige liv, der er tyngt af stor ensomhed og en sørgelig higen efter anerkendelse fra det modsatte køn. “*Mona holder flasken op som en grøn fakkel, lyser for sig og skuer hele vejen rundt om baren. Skulle der være nogen?* (S.12. l. 23-25¹⁴)” “*Gudskelov for Mona, hun har den, sugeevne. Hun suger ham til sig, til trods for bartenderne og hullet i midten.* (S.13. l. 13-15¹⁵)”

¹³ Mette Thomsen, *Plastic*, 1995, Lindhardt og Ringhof Forlag A/S, (S. 90)

¹⁴ Mette Thomsen, *Plastic*, (S. 12)

¹⁵ Mette Thomsen, *Plastic*, (S.13)

Monas Personkarakterstik

Romanens hovedperson hedder Mona Hansen, som er i starten af 20'erne, hun er 1.68 høj og vejer blot 50 kg. Hun er bistandsmodtager og arbejder sort i en videobutik, for at tjene til at få lavet hendes skønhedsoperationer. I begyndelse af fortællingen beskrives Monas fascination af Barbie, der ifølge Mona er det ideelle kvindeideal. (*"Lykkelige Barbie! Lykkelige Barbie, smukke perfekte dukke-Barbie... (S. 9, l. 1-2¹⁶)" "Det er okay at være grim, når man har sex, men Barbie er bare aldrig grim, selv når hun er det."* (S. 9. l. 8-10¹⁷)) Citatet fortæller os, at hun langt fra er tilfreds med hendes udseende og gerne vil se lige så perfekt ud som Barbie. Mona stræber efter det urealistiske "Barbie look", som aldrig vil blive opfyldt. I første sætning "Lykkelige Barbie" fremstår det, at Mona ikke blot ser Barbie som det ydre kvindeideal, men hun sammenkobler, det at være smuk og perfekt, med at være lykkelig. Det viser Monas lave selvværd og jagten på anerkendelse.

Gennem fortællingens forløb vises der en bagside af Monas iscenesættelse af sin identitet. *"Hun ligger på knæ foran kummen og stikker en finger i halsen. Det skal gøres nu, inden hun når at fordøje det søde stads, inden det går hende i blodet og gør hende tyk og grim. (S.28. l. 6-9¹⁸)"* Monas besættelse og higen efter den perfekte krop, har udviklet sig til et psykisk problem, hvor hun ser sig nødsaget til at fremprovokere opkast, for at bevare sin vægt på 50 kg.

Mona har et stort behov for at blive bekræftet af omverden, som kommer til udtryk i dette citat *"Mona vil hellere "opdages", men det kan hun ikke få sig selv til at sige, hun vil opdages og bringes direkte ind foran kameraet. (S. 46. l. 8-10¹⁹)"* Hun vil opnå en masse anerkendelse, så hun kan få samfundets accept på at hun ser perfekt ud, da hendes eget selvbillede er altafgørende for hendes liv.

¹⁶ Mette Thomsen, Plastic, (S.9)

¹⁷ Mette Thomsen, Plastic, (S.9)

¹⁸ Mette Thomsen, Plastic, (S.28)

¹⁹ Mette Thomsen, Plastic, (S.46)

Hvis man tager udgangspunkt i Axel Honneth's teori, har det enkelte individ brug for anerkendelse for at udvikle sin personlige identitet. Ifølge Honneth kan man ikke beslutte sig for, hvilke værdier der er bedst og vigtigst for en selv. Man skal have alle 3 slags sfære, som er den emotionelle anerkendelse, den retslige anerkendelse og den sociale solidaritet for at kunne skabe sin identitetsdannelse. Så ifølge Honneth har Mona ikke fået for den emotionelle og sociale solidariske sfære, men kun den retlige, fordi hun kun har fået det igennem hendes personlige egenskaber og præsentationer som f.eks. tv-showet²⁰.

"Mona kommer ud af forretningen, og så smider hun skjorten ud, men beholder posen. (S. 60. l. 14-15²¹)" For Mona er posen det vigtigste, da det er det omverden, ser og dermed det, der betyder mest for hende. Mona kan sammenlignes med posen, idet Mona kun fokuserer på det ydre, og det indre er ligegyldigt.

"Jeg lever for højdepunkterne (S.59. l. 10-11²²)". Dette er en sætning Mona siger gentagne gange. Hun vil gerne være den person, der lever for højdepunkterne, og være en der fremstår som perfekt, rig, smart og med på beatet. Dog er det hele en iscenesættelse, idet hun kun gør disse ting for at leve op til et forskruet ideal. Fx er det vigtigt for hende, hvilket mærke cigaretter hun køber, selvom hun ikke ryger, og ved at det er usundt for hende. Dette er hun ligeglad med, da Marlboro æsken er for hende, et statussymbol, da hun betragter det ydre frem for det indre. *"Det bliver derfor Marlboro, Mona vælger. Dels fordi pakken er pæn. Den er sort og hvid og rød og matcher til hendes hår og hud og mund ligesom snehvide. (S. 21. l. 11-14²³)"*.

Forholdet mellem Mona og Vera

Vera er Monas nabo, som er lesbisk og en meget naturlig kvinde.

²⁰ Victor Bjørnstrup, Tobias Matthiesen og Oliver Boserup Skov, Netværkssamfundet, (Side 69-71).

²¹ Mette Thomsen, Plastic, (S.60)

²² Mette Thomsen, Plastic, (S.59)

²³ Mette Thomsen, Plastic, (S.21)

Mona føler sig forfulgt af navnet Vera, hun hørte hendes navn første gang på baren, hun har det som om Vera er en skygge af hende selv. “*Vera Antroph*” “*Denne Vera. Dette navn, som forfølger Mona, som var det hendes egen skygge* (S. 47 l. 11-12²⁴)”.

Mona beskriver Vera som en nørd, da hun ikke synes, at Vera er perfekt nok til at kende hende. De er to modsætninger, hvor Mona er høj og tynd, og Vera er lav og buttet. “*De er vidt forskellige, Vera og Mona den ene er lav og buttet, den anden er høj og tynd*(S. 54. l. 23-24²⁵)”.

Vera oplyser gentagne gange, hvilken virkelighed Mona lever i. Dette modstrider Monas eget virkelighedssyn, der er en utopi. Da Vera bliver ved med at blande sig i Monas verden, efterligner Monas stil og forstyrre hendes virkelighedsopfattelse, bliver det for meget for Mona, og det er her, det ender med, at hun slår Vera ihjel.

“*Er der mon nogen, der er død, tænker Mona. Hun kigger og kigger, hun kan ikke få det hele med* (S. 104. l. 1-3²⁶)”. Det er ikke gået op for Mona, at hun har slået Vera ihjel, hun har fortrængt hele episoden.

Mona ender på den lukkede afdeling, da hun ikke kunne komme i fængsel efter drabet på Vera, da hun var psykisk syg.

Det sidste afsnit i bogen handler om at Barbie leg med dukken Mona “*Barbie leger med dukker. Den ene er en Mona dukke* (S. 129. l. 19-20²⁷)”.

Mona er så langt væk fra virkeligheden og kun i hendes egen verden, at hun er blevet til en dukke i hendes hoved.

Perspektivering ”Prinsesserne fra blokken”

Prinsesserne fra blokken er en observerende dokumentar serie. Man følger nogle piger fra Vestegnen, hvor man ser, hvordan deres liv og hverdag foregår.

Man få et realistisk blik på hvor meget, og hvor langt de piger vil gå for deres udseende. Skønhed har en stor betydning for pigerne, da det spiller en stor rolle i deres hverdag. I

²⁴ Mette Thomsen, Plastic, (S.47)

²⁵ Mette Thomsen, Plastic, (S.54)

²⁶ Mette Thomsen, Plastic, (S.104)

²⁷ Mette Thomsen, Plastic, (S.129)

sekvensen (1:05- 1:25²⁸) er det vigtigt, at deres ydre er smukt, for så har de det også godt indeni. Intet kan ødelægge dem, hvis bare de ser godt ud.

Der er close up, hvor der bliver taget lipgloss på læberne, og hvor man kommer tæt på øjet og de falske vipper. Det foregår både i halvnær billedbeskæring, hvor man kan se personen fra brystkassen af, og føle personens ansigtsudtryk, men også i halvtotal billedbeskæring, da man kan se pigerne fra hofterne og op. Man kan bedre fornemme hvilke omgivelser der bliver filmet. Den sorte baggrund gør, at man kun har fokus på hende, og hvad hun siger og ikke fokusere på andre ting end hende. Det hele foregår i normalperspektiv og er en asynkron lyd med underlægningsmusik. Det gør så selve dokumentarserien giver mere liv og, at man bliver påvirket af, hvad personen siger. Hele scenen bliver mere spændende af underlægningsmusikken, da det er en lyd, hvor der er gang i den, da man skal se at de aldrig har et kedeligt liv og lever for skønhed. Det er både en high key og low key- belysning, da det både er neutralt lys, hvor der bare er blevet brugt, det lys der er, og som giver en stemning til, hvilken situation det er i, men også hvor der kun er lys på hende og ikke andre ting²⁹.

For pigerne er udseende alt og ifølge dem kan penge give dem lykken og vejen til det perfekte ydre. Som det fremstår i romanen, "Plastic", vil Mona have mere og mere, men selv igennem utallige operationer opnår hun aldrig den tilfredsstillelse, som hun stræber efter. Hun ender ikke med lykkeligt og perfekt liv - tværtimod.

I sekvensen " 02:31-02:41³⁰" kommer pigen ind på, at man bliver lykkelig, hvis man har mange penge, for så kan man ændre på alt man vil. Pigerne har et fordrejet syn på deres eget selvbillede. " 2:31" er et close up på øjet og de falske øjenvipper. Det foregår i en halvnær billedbeskæring, hvor man ser personen fra brystkassen og op efter. Man kan se personens mimik og ansigtsudtryk. Den sorte baggrund gør at hun bliver oplyst og, at der kun er fokus på hende. Hele situationen bliver mere alvorligt og seriøst i denne

²⁸ Eva Marie Rødbro, Dokumentarserie, Prinsesserne fra blokken, 2016, DR3, Episode 1. (1:05-1:25)

²⁹ Systime.dk, Filmske virkemidler, Link: <https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=226>

³⁰ Eva Marie Rødbro, Prinsesserne fra blokken, Episode 1. (02:31-02:41)

billedbeskæring. Det foregår i normalperspektiv som gør, at man kan identificere sig med hende, som taler. Scenen hører inde i asynkron lyd med underlægningsmusik. Seeren bliver mere påvirket af, hvad der sker, og det gør hele situationen mere alvorlig og lidt dyster. Det er en low key belysning, da det kun er hende, der er oplyst og dermed kun fokus på hende³¹.

Efter diverse skønhedsbehandlinger opnår de følelsen af en kortvarig tilfredsstillelse, der skaber en afhængighed af at få lavet mere - præcist ligesom Mona.

Mona lever for højdepunkterne ligesom pigerne fra blokken. De bliver ved med og få lavet ting ved sig selv, men når aldrig det punkt, hvor de bliver tilfredse med deres ydre. I stedet vælger de at få lavet yderligere ting ved dem selv. Jo mere de får lavet, jo flere fejl finder de ved deres ydre og når aldrig deres mål for, hvordan de skal se ud. De er uberørt over for de eventuelle livstruende konsekvenser, der kan forekomme og lægger kun vægt på, hvad der sker i situationen. Både Mona og pigerne fra Vestegnen gør, som de vil.

Ifølge Anthony Giddens lægger han meget fokus på øget refleksivitet, hvilket passer godt til Mona og Prinsesserne fra blokken. De træffer selv deres valg, ved at få lavet mere og mere, og på den måde kan deres valg være meget afgørende på længere sigt. På den måde udvikler man sin egen identitet. De genspejler sig hele tiden ved at sammenligne og overveje, hvem de er, hvad de står for, og gør som de gør. De kan ikke være sikker på, hvad der er det rigtige før, de har prøvet det, hvilket de begge gør, de må tro på deres egne beslutninger. Forskellen er, at Mona bryder normerne, men passer ikke ind i samfundet i forhold til 1990'erne, hvorimod det er normalt den dag i dag at få lavet forskellige skønhedsoperationer og gå sine egne veje, ligesom Prinsesserne fra blokken gør³².

³¹ Systime.dk, Filmske virkemidler, Link: <https://perspektiver.ibog.danskif.dk/?id=226>

³² Systime.dk, Systime.dk, Anthony Giddens – Refleksivitet i det senmoderne samfund, Link: <https://iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/index.php?id=144>

Hvilke ændringer der er sket fra 1990'erne det til senmoderne samfund

Identitetsdannelse med henblik på det ydre er gennem tiden blevet markant sværere. De mange muligheder i dag gør det utroligt svært at forholde sig til, da man skal se perfekt ud og gøre de perfekte ting. Man sammenligner sig selv med alle de "perfekte" mennesker, bl.a. gennem de sociale medier, men også generelt i hverdagen, når man møder mennesker. Man vil gerne opnå de forskellige udseendemæssige rammer i det senmoderne samfund. I Det traditionelle samfund var identitetsdannelsen meget præget af social arv. Der var ikke nogen platforme, hvor man kunne udtrykke sit udseende, og ens familie havde meget indflydelse på, hvad man lavede, hvad man gik op i, og hvordan man så ud. Traditioner og normer var derfor gældende i det traditionelle samfund.

Disse forskelle i identitetsdannelsen som er sket fra starten af 1900'erne, ser man også hvis man tager udgangspunkt i hovedpersonen, Mona, fra romanen "Plastic". Her følger man en pige som har en identitetskrise. Krisen består i, at hun vil prøve at være ligesom dukken Barbie. For hende er det ultimative at ligne Barbie og derfor får hun lavede en masse skønhedsoperationer. Hun udstiller sig igennem tv-shows for at få anerkendelse i livet, men det får fatale konsekvenser for hende. Den tertiære socialisering påvirker i høj grad de unge i dag gennem de sociale medier såsom reklamer, Facebook, Instagram m.v., hvor de også får det forvrænget at det perfekte kropsideal.³³

Når man kigger på Axel Honneth's teori skelner man mellem 3 forskellige former for anerkendelse. Den retslige anerkendelse, den følelsesmæssige anerkendelse og den sociale anerkendelse. I hans teori afhænger menneskets individuelle identitet af den anerkendelse, man oplever i samspil med andre mennesker. Dvs. uden anerkendelse, ingen menneskelighed. Selvom Monas barndom ikke bliver nævnt i romanen, kan man antage, gå at hun har manglet den følelsesmæssige anerkendelse siden hun i stor grad søger den sociale anerkendelse³⁴.

³³ Victor Bjørnstrup, Tobias Matthiesen og Oliver Boserup Skov, Netværkssamfundet, (Side 40-41).

³⁴ Victor Bjørnstrup, Tobias Matthiesen og Oliver Boserup Skov, Netværkssamfundet, (Side 69-72).

Følgende empirisk materiale givet et godt billede af kvinders meget fokus på krop og ydre.

Tabel over brystforstørrende operationer fra 2005- 2018³⁵.

Bilag 1:

Plastikoperationer

Operation

Betaler

Sygehusejer

Køn

År

				2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Brystforstørrende operation	Offentligt	Offentligt	Kvinde	152	121	114	90	143	192	189	169	136	151	159	152	140	97
		Privat	Kvinde	42	56	35	43	34	46	21	25	32	47	68	81	65	70
	Privat	Privat	Kvinde	209	270	366	643	1.150	1.345	1.466	1.519	1.839	2.123	1.806	1.797	2.432	2.686

Madeleine Saunte har i Bureauet/dagbladet skrevet en artikel om kosmetisk plastikkirurgi. I denne artikel kan man blandt andet læse, hvordan kosmetisk plastikkirurgi i USA i perioden 1997-2011 er steget med næsten 200%. Den kosmetiske plastikkirurgi kom til Danmark i begyndelsen af 1970'erne. Men det var først i løbet af 1990'erne, at folk for alvor fik øjnene op for muligheden herhjemme, og siden årtusindeskiftet er antallet af skønhedsoperationer vokset markant. På grund af denne markante stigning besluttede Sundhedsdata Styrelsen i 2005 at lave en opgørelse over, hvor mange plastikoperationer, der bliver foretaget i Danmark. Forstørrende brystoperationer er ifølge data fra Sundhedsdatastyrelsen en af de mest udbredte kosmetiske operationer i Danmark. Det er samtidig en af de operationstyper i Danmark, der har oplevet størst vækst siden 2005. Her fik 205 kvinder foretaget en brystforstørrende operation i privat regi. I 2018 var dette tal vokset til 2686. Man kan ud fra denne artikel nemt konkludere at antallet af kosmetiske operationer har været stærkt stigende, siden starten af 1990'erne³⁶.

³⁵ Sundhedsdatastyrelsen, Tabel over plastikoperationer, Link: <https://www.esundhed.dk/Emner/Operationer-og-diagnoser/Plastikoperationer?fbclid=IwAR2MIL4tePs6qC2JTPb1jnTvVAV-2liNXo3FocVicnOwloQIVXYQnT4kkLw>

³⁶ cand.mag. Madeleine Saunte, Kosmetisk plastikkirurgi, Link: <https://faktalink.dk/titelliste/kosmetisk-plastikkirurgi>

Hvad kan være årsagen til, at kvinder har fokus på deres krop og ydre?

Men, hvad kan være årsagen til, at kvinder har så meget fokus på deres krop og ydre? Her spiller de sociale medier i dag en kæmpe rolle. De sociale medier har en stor betydning for unge menneskers udvikling af identitet. De bruger deres sociale medier til at skabe et ydre billede, som de ønsker af sig selv. De unge spejler sig meget i deres netværk og omverden i forhold til deres syn på, hvad der er normalt.

Men problemstillingen er, at mange af de billeder og videoer der bliver lagt ud på de sociale medier, er urealistiske eller stærkt redigeret. Så de normbilleder de unge spejler sig i er meget hypotetiske, hvormed de får et forskruet syn på virkeligheden.

Som nævnt i min redegørelse, har sociologen Anthony Giddens blandt andet analyseret overgangen fra det traditionelle til det moderne og videre til det senmoderne samfund. Han kendetegner det senmoderne samfund ved aftraditionalisering og individualisering. Det samfund vi lever i, i dag, er et senmoderne samfund hvor aftraditionalisering finder sted. Vi er som individer ikke længere bundet til et bestemt sted eller tvunget til at følge vores forældre fodspor. Grundet globalisering, forbedring af information- og kommunikationsteknologi er vores informationsniveau steget markant. Vi kan altså spejle os i andre langt ud fra vores families grænser, og anerkendelse kan komme i form af likes og kommentarer. Når man som ung pige eller kvinde ser, at en person er slank med de "rigtige" former får flest likes - ja, så kan man let blive overbevist om at det er her man skal finde sin anerkendelse. Dette kan bl.a. være en af årsagerne til de stigende antal af brystoperationer blandt kvinder, og kvinders særlige fokus på krop og ydre³⁷.

³⁷ Systime.dk, Anthony Giddens, Link: <https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=639>

Konklusion:

I forhold til det senmoderne samfund fra starten af 1990'erne til den dag i dag, er der mange flere muligheder og langt større frihed for individet til at træffe nogle vigtige og store beslutninger - ikke mindst i forhold til individets kropsideal. Man bliver ikke dømt på samme måde, da der er meget fokus på, at man skal gøre hvad man føler.

Ifølge Axel Honneth skal man have anerkendelse for at kunne skabe sin personlige identitet. Han forholder sig til de 3 forskellige slags sfære, den emotionelle anerkendelse, retslige anerkendelse og den sociale solidaritet. I tilfældet, Mona, fra romanen Plastic, opnår hun ikke anerkendelse gennem den emotionelle og sociale solidariske sfære, da det kun er igennem hendes personlige egenskaber og præstationer hun prøver at opnå anerkendelse fra omverdenen.

Ifølge Anthony Giddens er aftraditionalisering ikke noget der finder sted i det senmoderne samfund, da man ikke har fået fastlagt sine normer og værdier, og ikke nødvendigvis går i forældrenes fodspor. Individualisering passer godt til det senmoderne samfund, da man træffer sine egne beslutninger, som kan have stor betydning for ens liv og identitetsdannelse. Et godt eksempel er pigerne fra dokumentarfilmen, "Prinsesserne fra blokken". De skaber deres egen identitet gennem øget kropsideal - "Jo mere man får lavet, desto lykkeligere bliver man" - for gennem det får man, ifølge dem, et lykkeligere liv - det er lige meget med det indre, men det er det ydre tæller.

Omvendt kan man også påvirke andre til at ændre på sig selv, og det gør man ofte for at få anerkendelse fra omverdenen.

Litteraturliste:

Forside:

(Foto), Grupo MContigo, *Børnenes verden*, Besøgt 23/03-2021, 2012, Link: <https://boernenesverden.dk/boern/hvornaar-er-det-at-piger-stopper-med-at-vokse/>

Bjørnstrup Victor, Matthiesen Tobias og Boserup Skov Oliver, *Netværkssamfundet*, 2. udgave, 2015, Columbus.

Thomsen Mette, *Plastic*, 1995, Lindhardt og Ringhof Forlag A/S.

Eva Marie Rødbro, Dokumentarserie, *Prinsesserne fra blokken*, 2016, DR3, Episode 1, Link: https://www.dr.dk/drtv/episode/prinsesser-fra-blokken_47336

Systime.dk, *Typer af socialisering*, Besøgt d. 20/03-2021, Link: <https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=828>

Systime.dk, *Hvad er socialisering*, Besøgt d. 20/03- 2021, Link: <https://iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=140&loopRedirect=1>

Systime.dk, *Primær socialisering*, Besøgt 20/03-2021, Link: <https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=829>

Systime.dk, *Sekundær socialisering*, Besøgt 20/03-2021, Link: <https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=830>

Systime.dk, *Anthony Giddens – Refleksivitet i det senmoderne samfund*, Besøgt 20/03-2021, Link: <https://iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/index.php?id=144>

Systime.dk, *Adskillelse af tid og rum*, Besøgt 23/03-2021, Link: <https://iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=203>

Systime.dk, *Udlejning af de sociale relationer*, Besøgt 20/03-2021, Link: <https://iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=204>

Systime.dk, *Den øget refleksivitet*, Besøgt d. 22/03-2021, Link: <https://iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=205>

Systime.dk, *Filmske virkemidler*, Besøgt d.24/03-2021, Link: <https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=226>

Systime.dk, *Anthony Giddens*, Besøgt d. 24/03-2021, Link: <https://samfundsfrag-c.systime.dk/?id=639>

Cand.mag. Saunte Madeleine, *Kosmetisk plastikkirurgi*, Bureauet/Dagbladet Information, 2012, Opdateret af Journalist Stock Martine, 2021, Besøgt 23/03-2021, Link: <https://faktalink.dk/titelliste/kosmetisk-plastikkirurgi>

Bilag 1: Sundhedsdatastyrelsen, *plastikoperationer*, Besøgt 22/03-2021, Link:

<https://www.esundhed.dk/Emner/Operationer-og-diagnoser/Plastikoperationer?fbclid=IwAR2MIL4tePs6qC2JTPb1jnTvVAV-2liNXo3FocVicnOwloQIVXYQnT4kkLw>

Plastikoperationer

Operation	Betaler	Sygehusejer	Køn	År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Brystforstørrende operation	Offentligt	Offentligt	Kvinde		152	121	114	90	143	192	189	169	136	151	159	152	140	97
		Privat	Kvinde		42	56	35	43	34	46	21	25	32	47	68	81	65	70
	Privat	Privat	Kvinde		209	270	366	643	1.150	1.345	1.466	1.519	1.839	2.123	1.806	1.797	2.432	2.686